

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ ПРЕЗ ЧЕТВЪРТТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2014 ГОДИНА (ЕКСПРЕСНИ ОЦЕНКИ)

През четвъртото тримесечие на 2014 г. БВП нараства с 1.2% спрямо съответното тримесечие на предходната година и с 0.3% спрямо третото тримесечие на 2014 г. според сезонно изгладените данни.

В ръководството на Евростат за тримесечните национални сметки експресните оценки¹ за БВП са дефинирани като:

„...най-ранната картина на икономиката, представена в съответствие с концепциите и дефинициите на Системата на националните сметки, данните за която се произвеждат и публикуват във възможно най-кратки срокове, след края на отчетното тримесечие, като се използва ограничена и непълна информация в сравнение с традиционно разработваните тримесечни показатели на националните сметки...”.

Експресните оценки за БВП се основават на предварителни налични към момента месечни и тримесечни данни за отделните икономически сектори (обект на последващи актуализации и ревизии), на експертни оценки и модели за поведението на компоненти в състава на БВП, за които към момента на изчисленията не е налична директна базисна информация.

Разработените експресни оценки за четвъртото тримесечие на 2014 г. са подготвени в срок от 44 дни след отчетния период. Те са представени в стандартен формат за публикуване на тримесечните данни на националните сметки - стойностен обем в текущи цени, относителни дялове на компонентите в състава на БВП и темпове на прираст, получени от сезонно изгладени данни спрямо предходното тримесечие и спрямо същото тримесечие на предходната година.

Съгласно Календара за разпространение на резултатите от статистическите изследвания НСИ ще подготви и публикува официални тримесечни резултати за БВП за четвъртото тримесечие на 2014 г. на 6 март 2015 година.

БВП в стойностен обем, текущи цени

Според експресните оценки на НСИ за четвъртото тримесечие на 2014 г. БВП в номинално изражение достига 22 557 млн. лева (табл. 1 от приложението).

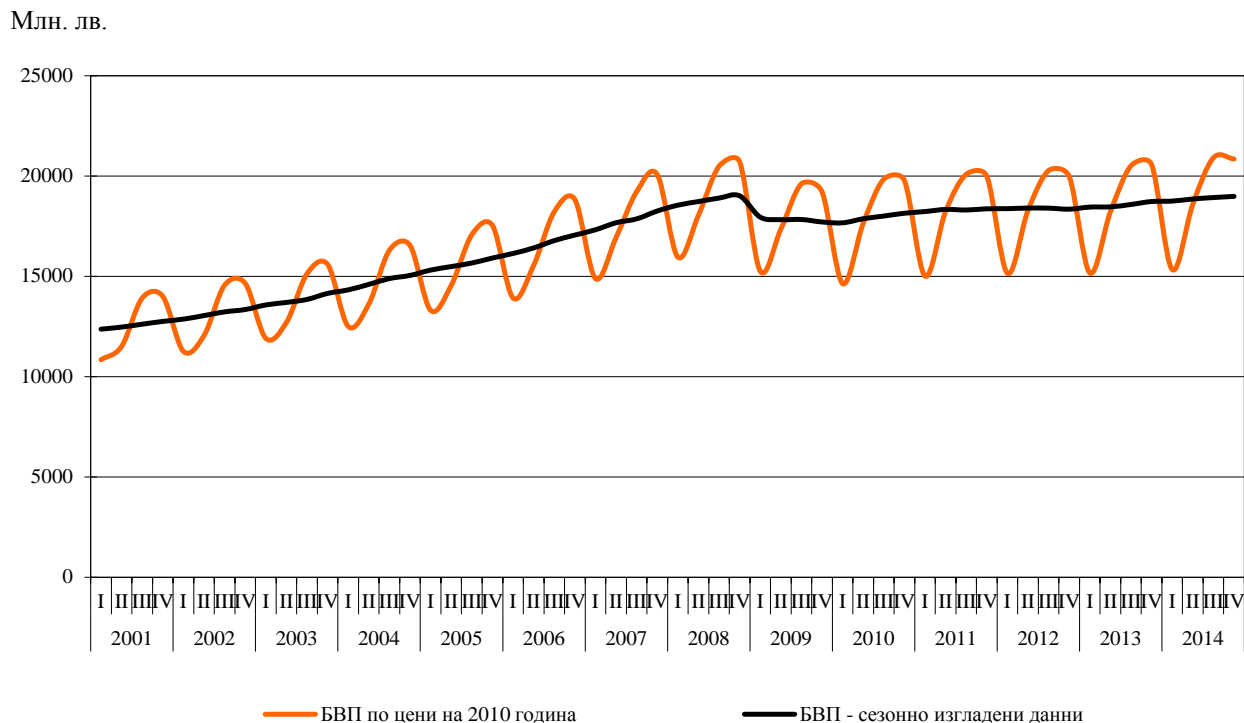
Реализираната добавена стойност през четвъртото тримесечие на 2014 г. е 19 567 млн. лева.

По елементи на крайното използване най-голям дял в БВП заема крайното потребление (82.4%), което в стойностно изражение възлиза на 18 589 млн. лева. През четвъртото тримесечие на 2014 г. бруто капиталобразуването е 5 302 млн. лв. и заема 23.5% относителен дял в БВП. Външнотърговското салдо е отрицателно.

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти

¹ В международната терминология се използва терминът “flash estimates”.

Фиг. 1. БВП по тримесечия за периода 2001 - 2014 г. по средногодишни цени на 2010 година

Тримесечни изменения

През четвъртото тримесечие на 2014 г. спрямо третото тримесечие на 2014 г. БВП¹ по сезонно изгладени данни се увеличава с 0.3% (табл. 2 от приложението). За същия период брутната добавена стойност нараства с 0.2%.

Според експресните оценки на БВП по елементи на крайното използване през четвъртото тримесечие на 2014 г. принос за регистрирания икономически растеж имат крайното потребление - с 0.9%, износът на стоки и услуги - със 7.4%, и бруто образуването в основен капитал - с 0.3%

Годишни изменения

През четвъртото тримесечие на 2014 г. БВП по сезонно изгладени данни нараства с 1.2% спрямо същото тримесечие на предходната година. Брутната добавена стойност се увеличава с 1.1%.

Крайното потребление регистрира положителен икономически растеж от 1.2%. Бруто образуването на основен капитал отчита ръст през четвъртото тримесечие на 2014 г. спрямо съответното тримесечие на предходната година с 3.1%. Износът и вносът на стоки и услуги се увеличават съответно с 4.5 и 6.9%.

¹ Сезонното изглаждане на статистическите показатели в НСИ се провежда по хармонизирана европейска методология, описана в [„Ръководство на Европейската статистическа система за сезонно изглаждане“](#). Процедурата се осъществява чрез прилагане на алгоритъма TRAMO/SEATS. На сезонно изглаждане се подлагат тримесечните данни за компонентите на БВП по производствения метод и по компоненти на разходите за крайно използване. Прилага се директен метод за сезонно изглаждане, при който агрегираните показатели и техните компоненти се подлагат на самостоятелно изглаждане. В резултат на това е налице неадитивност на сезонно изгладените данни - агрегираните показатели не са равни на сумата от техните компоненти. Параметрите на модела за сезонно изглаждане се определят в началото на всяка година.

Приложение

Таблица 1

Брутен вътрешен продукт за четвъртото тримесечие на 2014 година¹ (Експресни оценки)

		Четвърто тримесечие на 2014 година	
		стойностен обем в текущи цени	относителен дял в БВП
		млн. лв.	%
1	Брутна добавена стойност:	19567	86.8
2	Корективи	2990	13.2
3	Брутен вътрешен продукт	22557	100.0
	По елементи на крайното използване:		
4	Крайно потребление	18589	82.4
5	Бруто капиталобразуване	5302	23.5
6	Външнотърговско салдо	-1334	-5.9
7	Износ на стоки и услуги	13396	59.4
8	Внос на стоки и услуги	14730	65.3
9	Статистическа разлика	0	0.0

¹ Сезонно неизгладени данни.

Таблица 2

Темп на прираст на БВП - общо и по компоненти¹
(Експресни оценки)

(Проценти)

	Темп на прираст спрямо предходното тримесечие				Темп на прираст спрямо съответното тримесечие на предходната година			
	I 2014	II 2014	III 2014	IV 2014	I 2014	II 2014	III 2014	IV 2014
1 Брутна добавена стойност	0.1	0.4	0.4	0.2	2.2	2.3	1.9	1.1
2 Корективи	0.5	1.8	0.5	0.8	-1.7	1.6	2.5	3.8
3 Брутен вътрешен продукт	0.1	0.3	0.4	0.3	1.5	1.8	1.5	1.2
4 Крайно потребление	0.3	-0.3	0.3	0.9	3.3	1.2	0.8	1.2
5 Бруто капиталобразуване	.	.	.	.	.	.	.	.
в т.ч. бруто образуване на основен капитал	1.1	0.9	0.7	0.3	4.8	5.1	4.4	3.1
6 Външнотърговско салдо	.	.	.	.	.	.	.	.
7 Износ на стоки и услуги	-2.2	2.2	-2.6	7.4	2.1	3.0	-2.8	4.5
8 Внос на стоки и услуги	2.6	-0.5	0.7	4.0	5.5	3.7	2.6	6.9
9 Статистическа разлика	.	.	.	.	.	.	.	.

¹ По средногодишни цени на 2010 г., сезонно изгладени с корекция в разликите в броя на работните дни, проценти. Темпът на прираст е изчислен въз основа на верижно обвързани оценки на компонентите на БВП по средногодишни цени на 2010 година.